

Bartsia (Lepnice)

čeleď: Orobanchaceae

Rodové jméno bylo vybráno na počest lékaře jménem Johan Bartschov. Patří mezi parazitické rostliny. Rostou v podobě jednoletky, trvalky nebo i polokeře. Povrch bývá žláznatý nebo ochlupený, stonky vzpřímené nebo rozprostřené a větvené. Listy jsou zpravidla vstřícné, pouze v malé míře střídavé. Okraj bývá zubatý, konec tupý a báze srdčitá objímavá. Kvete v hroznech nebo klasech květy s trubkovitým až zvonovitým tvarem s přilbicovitou 2pyskou korunou. Horní je 2laločný, spodní 3laločný. Plodem je úzce eliptická až vejčitá tobolka s mnoha semeny.

Bartsia adenophylla

Bartsia alba

oblasti: Ekvádor

Patří mezi endemity Ekvádoru.

Bartsia alpina (Lepnice alpská)

synonyma: *Alicosta alpina*, *B. alpina* var. *jensenii*, *B. carnea*, *B. parviflora*, *Bellardia carnea*, *Euphrasia alpina*

oblasti: Alpy, Bulharsko, Chorvatsko, Česká republika, Grónsko, Island, Itálie, Karpaty, Katalánsko, Labrador, Manitoba, Německo, Newfoundland, Nunavut, Ontario, Polsko, Pyreneje, Quebec, Slovensko, Švýcarsko

Patří mezi poloparazitické trvalky z alpsko arktického pásma Evropy a Severní Ameriky včetně Islandu a Grónska. Dorůstá výšky 5 - 20 (i 30)cm. Lodyha je vystoupavá, ochlupená, načervenalá. Listy jsou přisedlé, tmavězelené, vejčitého tvaru s vroubkovaným okrajem, spodní strana je nafialovělá a dorůstají délky 1 - 2,5cm. Mohou být ale i nafialovělé až stříbřité. Kvete tmavěfialovými květy v hroznu s ochlupenými listeny, koruna je 2pyská, dlouhá 1,8 - 2,2cm, na vnější straně žláznatá, uvnitř ochlupená, horní pysk je rovný nebo mírně zahnutý, spodní je 3laločný a listeny jsou nafialovělé. Plodem je tobolka se zobánkem. Patří mezi chráněné druhy C2.

Vyhovují ji horské louky, kary, prameniště, skalní pukliny, atp. s vápenitým podkladem.

Bartsia aprica

Bartsia australis

Bartsia bartsioides

synonyma: *B. calycina*, *B. densiflora*, *Lamourouxia bartsioides*

Bartsia brachyantha

oblasti: Peru

Pochází z Peru.

Bartsia calycina

oblasti: Peru

Roste v Peru v podobě polokeře. Dorůstá výšky až 50cm. Větve jsou tmavě růžovofialové. Listy jsou v horní části žláznatě rezavě ochlupené, lodyžní mají rozšířenou bázi, vejčité kopinatou čepel, okraj puchýřnatě vroubkovaný, dorůstají délky 1,8 - 2,2cm a šířky 2 - 4mm. Kvete růžovofialovými trubkovitými květy s přilbicí.

Bartsia camporum

Bartsia canescens

synonyma: B. cinerea

Bartsia chilensis

oblasti: Čile

Bartsia crenata

Bartsia crenoloba

Bartsia crisafullii

Bartsia decurva

synonyma: B. kilimandscharica, B. macrocalyx

oblasti: Afrika

Roste v Africe v podobě dřevnatějící byliny nebo keře. Dorůstá výšky 0,5 - 1,5m. Listy jsou úzce vejčité až úzce eliptické s tupou mírně objímavou bází, tupým koncem, vroubkovanými okraji, délkou 1 - 3cm a šířkou 0,2 - 1,3cm. Povrch je žláznatě ochlupený. Kvete žlutozelenými samostatnými květy s kornou velikosti 2,2 - 3cm. Plodem je tobolka délky 1,2 - 1,6cm a šířky 6 - 7mm.

Bartsia diffusa

synonyma: B. frigida, B. pumila

oblasti: Peru

Roste v Peru v podobě polokeře. Dorůstá výšky kolem 20cm. Větve jsou poléhavé až vystoupavé, žláznatě ochlupené až lepkavé a občas trsnaté. Listy mají podlouhlý až kopinatěvejčitý tvar s puchýřnatě vroubkovaným okrajem, tupým koncem, přisedlou zúženou bází a délkou 0,4 - 1,1cm. Kvete v hustém květenství ze žláznatě ochlupených klasů. Vlastní květy mají max. 2mm stopku, zvonkovitý tvar, délku 0,8 - 1,3cm a jsou žluté (vzácně červené). Plodem je přisedlá eliptická ochlupená tobolka délky do 8mm.

Bartsia duripilis

oblasti: Peru

Roste v Peru v podobě polokeře se vzpřímenými větvenými stonkami. Povrch je ochlupený, brázditý a průřez čtvercový. Listy jsou objímavé, mírně srdčité hrálavité, podlouhlé, dlouhé do 4cm, široké do 1,5cm s hrubě vroubkovaným okrajem. Kvete v paždí listů na stopce tmavěružovými květy se zeleným lemlem na spodním pysku. Koruna má délku do 1,2cm.

Bartsia elachophylla

synonyma: B. glabra

oblasti: Peru

Roste v Peru v podobě trvalky nebo polokeře s vystoupavými větvemi v horní části drobně ochlupenými. Dorůstají délky do 50cm. Listy jsou přisedlé, drobné, vroubkované, puchýřnaté, ochlupené, dlouhé 4 - 6mm a široké 1mm. Kvete v chudých klasech s přisedlými nebo krátce stopkatými květy se 4mm korunou, 5mm přilbicí a barvou tmavěžlutou nebo růžovofialovou.

Bartsia elongata

synonyma: B. simulans

Bartsia fiebrigii

synonyma: B. curtiflora

Bartsia filiformis

synonyma: B. viridis

Bartsia flava

synonyma: B. flava subsp. flava

Bartsia glandulifera

Bartsia inaequalis

synonyma: B. inaequalis subsp. inaequalis, B. laxiflora

Bartsia integrifolia

oblasti: Peru

Roste v Peru v podobě krátce ochlupeného polokeře. Listy jsou úzce čárkovité, celokrajné, podvinuté, zašpičatělé, dlouhé 0,5 - 1,5cm. Květy mají krátkou stopku, zvonkovitý tvar délky 5 - 9mm s krátce ochlupeným až plstnatým povrchem. Koruna má průměr 1 - 1,5 Plodem je podlouhlá tupá zahrocená tobolka.

Bartsia jujuyensis

Bartsia laniflora

synonyma: B. spissifolia, B. tachirensis

Bartsia laticrenata

Bartsia longiflora

synonyma: B. keniensis, B. macrophylla subsp. gughensis, B. similis

oblasti: Afrika

Roste v Africe v podobě dřevnatějící byliny nebo keře. Dorůstá výšky 1 - 3m. Kvete žlutými samostatnými květy s korunou velikosti 2,2 - 3,4cm.

Bartsia melampyroides

synonyma: B. elongata var. pusilla, B. euphrasioides, B. gracilis, Euphrasia hispida

Bartsia mutica

synonyma: B. campii, B. hispida, B. patriciae, Euphrasia mutica

Bartsia orthocarpiflora

synonyma: B. breviflora, B. heterophylla, B. laxissima, B. orthocarpiflora subsp. orthocarpiflora

Bartsia patens

Bartsia pauciflora

Bartsia pedicularoides

synonyma: B. biloba, B. parvifolia

Bartsia peruviana

synonyma: B. meyeniana, B. subinclusa

oblasti: Peru

Bartsia pumila

oblasti: Ekvádor

Patří mezi endemity Ekvádoru.

Bartsia pyricarpa

Bartsia ramosa

Bartsia remota

Bartsia rigida

Bartsia santolinifolia

synonyma: Euphrasia santolinifolia

oblasti: Peru

Roste v Peru v podobě trvalky nebo polokeře. Stonky jsou téměř nevětvené, seskupené k bázi, tuhé, žláznatě ochlupené až lepkavé. Listy mají podlouhlý až kopinatý nebo vejčitě kopinatý tvar, hrubě vroubkovaný okraj, tupý konec, přisedlou bázi, délku 3cm a šířku 4 - 5mm. Kvete v hustém nebo volném přetřhovaném klasu ze trubkovitého až zvonkovitého květu žluté nebo růžovofialové barvy. Plodem je ochlupená tobolka.

Bartsia sericea

Bartsia serrata

Bartsia simulans

oblasti: Peru

Roste v Peru v podobě keříku o výšce do 20cm. Je větvený již od báze, průřez větví je kruhový, povrch žláznatě ochlupený. Čepel listů je zltuslá, přisedlá, na horní straně ochlupená, tvar obvejčitý nebo lopatkovitěobvejčitý se 3 - 5ti páry zaoblených laloků. Květenství je žláznaté, v barvě žluté a červené, květy dlouhé 0,9 - 1,1cm s trubkou velikosti 4 - 5mm a koruna je dlouhá 1 - 1,3cm. Obsahuje

Bartsia stricta

synonyma: Euphrasia stricta

Bartsia strigosa

Bartsia tenuis

Bartsia thiantha

synonyma: B. anomala

Bartsia tomentosa

Bartsia trichophylla

synonyma: B. ciliolata, B. guggenheimiana, B. pedicellata, B. sanguinea

Bartsia tricolor

Bartsia trixago (Belardie hřebenitá)

synonyma: Alektorolophus trixago, B. bicolor, B. capensis, B. maxima, B. rhinanthoides, B. versicolor, Bellardia trixago, Euphrasia trixago, Euphrasia versicolor, Glossostylis abyssinica, Rhinanthus capensis, Rhinanthus maximus, Rhinanthus trixago, Rhinanthus versicolor, Trixago apula

oblasti: Albánie, Alžírsko, Andalusie, Argentina, Austrálie, Baleáry, Bulharsko, Chorvatsko, Francie, Írán, Itálie, Izrael, Jordánsko, Kalifornie, Katalánsko, Korsika, Kréta, Kypr, Libanon, Libye, Makaronésie, Maroko, Portugalsko, Řecko, Sardínie, Sicílie, Střední Čile, Sýrie, Texas, Tunisko, Turecko, Uruguay

Roste ve středozeří včetně Azorských a Kanárských ostrovů s přesahem do Íránu jako poloparazitická jednoletka, zavlečená byla do USA, Čile, Argentíny Uruguaye a Austrálie. Dorůstá výšky 10 - 60 (i 70)cm. Lodyha je přímá, větvená max. v horní části. Listy jsou vstříčené, přisedlé, úzce kopinaté, tupé, s tupě pilovým okrajem, dlouhé (1,4 -) 2 - 6 (i 9)cm a široké (0,2 -) 0,4 - 0,9 (i 1,2)cm. Kvete v hustém listenatém hroznu o délce (1,8 -) 2 - 10 (i 16)cm, vlastní květy mají kalich nafouklý, zvonkovitý, zploštělý, dlouhý (0,4 -) 0,8 - 0,9 (i 1)cm, má 4 3úhlé zuby, koruna 2pyská, dlouhá (1,1 -) 2 - 2,1 (i 2,5)cm, horní nebo dolní pysk růžový s dlouhým, druhý je bílý (občas oba bílé nebo žluté), horní je přilbovitý, zploštělý, dlouhý 1cm, dolní zploštělý, 3laločný, dlouhý 1,3cm a střední lalok má 2 podlouhlé výdutě. Plodem je vejčitá tobolka délky 0,6 - 1,2cm, šířky 4 - 6mm a obsahuje semena délky 0,6 - 0,7mm a šířky 0,4 - 0,5mm.

Vyhovují ji kamenité suché louky a pastviny.

Bartsia weberbaueri

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kvetena/kvetena.php?dil=3&page=118>

<http://botany.cz/cs/bartsia-alpina/>

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=1589>

<http://www.naturabohemica.cz/bartsia-alpina/>

<http://www.salvia-os.cz/rostliny/71-bartsia-alpina>

<https://www.rostliny.net/>